

KINH TẾ XANH VÀ CHÍNH SÁCH ĐỊNH GIÁ CARBON: XU THẾ TOÀN CẦU VÀ GỢI MỞ CHO VIỆT NAM

Green economy and carbon pricing policy: global trends and implications for Vietnam

NGUYỄN THỊ GIANG

Bài viết phân tích vai trò và định hướng triển khai định giá carbon trong tiến trình chuyển đổi sang kinh tế xanh ở Việt Nam. Trên cơ sở tổng hợp, so sánh kinh nghiệm quốc tế về thuế carbon và hệ thống trao đổi hạn ngạch phát thải (ETS), nghiên cứu đánh giá hiện trạng, cơ hội và thách thức của Việt Nam trong thực hiện cam kết phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050. Kết quả cho thấy, định giá carbon không chỉ là công cụ kiểm soát phát thải mà còn là điều kiện duy trì năng lực cạnh tranh trong bối cảnh các cơ chế như “Cơ chế điều chỉnh carbon biên giới” (CBAM) của Liên minh Châu Âu ngày càng ảnh hưởng mạnh mẽ. Tuy nhiên, Việt Nam còn đối mặt với nhiều hạn chế. Từ đó, bài viết đề xuất một số chính sách gợi mở cho Việt Nam.

Từ khóa: định giá carbon, chính sách, ETS, phát thải ròng bằng “0”, Việt Nam.

This article analyzes the role and implementation orientation of carbon pricing in Vietnam’s transition to a green economy. By synthesizing and comparing international experiences with carbon taxes and emissions trading systems (ETS), the study assesses Vietnam’s current status, opportunities, and challenges in achieving its net-zero emissions commitment by 2050. The findings show that carbon pricing serves not only as a tool for emission control but also as a key factor in maintaining competitiveness amid emerging mechanisms such as the European Union’s Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). However, Vietnam still faces several constraints. Some implications for Vietnam.

Keywords: carbon pricing, climate policy, emissions trading system (ETS), net zero, Vietnam.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng gia tăng với những tác động sâu rộng đến phát triển kinh tế - xã hội, xu hướng chuyển đổi sang mô hình kinh tế xanh đang trở thành định hướng phát triển chủ đạo của nhiều quốc gia. Báo cáo của Ủy ban Liên chính phủ về biến đổi khí hậu nhấn mạnh, việc giảm phát thải khí nhà kính không chỉ là yêu cầu môi trường, mà còn là yếu tố quyết định cho sự ổn định kinh tế, an ninh năng lượng và phát triển bền vững toàn cầu (IPCC, 2023).

Trọng tâm của kinh tế xanh là “tách tăng trưởng kinh tế khỏi gia tăng phát thải”, tức tạo ra động lực phát triển mà không làm trầm trọng thêm biến đổi khí hậu. Định giá carbon hiện được xem là một trong những công cụ chính sách quan trọng để đạt được mục tiêu này nhằm nội tại hóa chi phí xã hội của phát thải vào trong hoạt động sản xuất - tiêu dùng. Nói cách khác, để hiện

Nguyễn Thị Giang, TS., Học viện Ngân hàng.